

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 581/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátska kancelária, Teodora Tekela 23, Trnava, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 141/2018 a jeho uznesením z 18. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 141/2018 a jeho uznesením z 18. septembra 2018. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 15. novembra 2018.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 34 PP 55/2018-33 z 27. júna 2018 bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos 141/2018-44 z 18. septembra 2018 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu zamietnutá. Uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 26. októbra 2018.

Podľa názoru sťažovateľa pri rozhodovaní o jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody došlo k porušeniu označených článkov ústavy, listiny a dohovoru.

3. Podľa argumentácie sťažovateľa k tomu, aby mohol byť sťažovateľ podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, musia byť splnené dve podmienky, a to materiálna a formálna podmienka.

Formálna podmienka bola splnená aj podľa krajského súdu, avšak materiálna podmienka bola podľa názoru krajského súdu splnená len čiastočne. Materiálna podmienka sa podľa jej gramatického znenia viaže striktne na správanie odsúdeného vo výkone trestu. V súvislosti s rozhodovaním o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody plnenie tejto podmienky preukazuje príslušný ústav na výkon trestu v hodnotení odsúdeného, čo sa stalo aj v prípade sťažovateľa.

S ohľadom na povahu a účel tohto právneho inštitútu je odôvodnený úsudok, že o polepšení odsúdeného môže okrem iného svedčiť, ak tento riadne a zodpovedne plní povinnosti, ktoré vo výkone trestu pre neho vyplývajú z právnych predpisov, ak dodržiava ústavný poriadok a stanovený režim, plní pokyny príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, dodržiava povinnosti a zákazy obsiahnuté v zákone o výkone trestu odňatia slobody a pod. Ďalej má súd posudzovať všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je

vo výkone trestu, a to s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, teda život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Krajský súd vo svojom uznesení uvádza, že má vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od sťažovateľa očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Prihliadol pritom na opakované odsúdenia v zmysle odpisu z registra trestov, z čoho vyvodil sklony sťažovateľa k opakovanému páchaniu trestnej činnosti, pričom ani opakované odsúdenia nevedli podľa názoru krajského súdu k náprave sťažovateľa. Krajský súd v tejto časti vôbec nevyhodnocoval všetky okolnosti súvisiace s jeho osobou, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu, ale uspokojil sa iba s odpisom z registra trestov, čo je nepostačujúce.

Nie je možné bez podrobnejšieho preskúmania osoby sťažovateľa (najmä pri tak dlhom výkone trestu odňatia slobody) urobiť záver, ku ktorému krajský súd dospel, pretože jeho osobné a charakterové vlastnosti a postoj k spoločenským normám mohol výkon trestu ovplyvniť do takej miery, že sa už nebude trestnej činnosti dopúšťať, avšak krajský súd toto nezisťoval. Táto potreba zisťovania je nevyhnutná aj preto, lebo samotný krajský súd skonštatoval, že sťažovateľ počas výkonu trestu odňatia slobody prejavil snahu polepšiť sa. Pritom nebol dosiaľ vo výkone trestu odňatia slobody.

4. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 3Tos/141/2018-44 zo dňa 18.9.2018 porušil ústavné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 8 ods. 2 a 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 3Tos/141/2018-44 zo dňa 18.9.2018 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.“

Sťažovateľ tiež požaduje náhradu trov konania vo výške 355,64 €.

II.

5. Z uznesenia krajského súdu č. k. 3 Tos 141/2018-44 z 18. septembra 2018 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 34 PP 55/2018 z 27. júna 2018.

Podľa konštatovania krajského súdu sťažovateľ vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 1 T 15/2009 z 11. decembra 2009, a to pre obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona v trvaní 10 rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, ako aj trest v trvaní 3 rokov pre zločin podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona uložený rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 T 180/2007 z 13. februára 2008 v spojení s jeho uznesením z 13. mája 2010, ktorým bolo rozhodnuté o neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia. Sťažovateľ trest nastúpil 23. februára 2010, lehotu na podanie žiadosti o podmienené prepustenie splnil 22. septembra 2017 a predpokladaný koniec trestu má 22. marca 2021. Z hodnotenia riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody vyplýva, že v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] správanie sťažovateľa nebolo vždy na požadovanej úrovni, vyskytli sa menšie nedostatky v dodržiavaní ústavného poriadku. Po vhodnej intervencii pedagogického personálu sa však jeho správanie stabilizovalo a bolo dlhodobo na požadovanej úrovni. Disciplinárne odmenený bol trikrát, disciplinárne potrestaný nebol. Bol zaradený v diferenciacnej skupine „B“. Pracovne zaradený nebol z dôvodu nedostatku pracovných príležitostí. Správanie sťažovateľa v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] je na požadovanej úrovni, príkazy a nariadenia príslušníkov rešpektuje, bol sedemkrát disciplinárne odmenený, naposledy 18. augusta 2017 vo forme pochvaly za dlhodobé pozitívne výsledky. Nie je zo zdravotných dôvodov zaradený na žiadnom pracovisku. V rámci individuálneho prístupu možno konštatovať, že sťažovateľ plní ciele stanovené programom zaobchádzania zamerané na posilnenie zodpovednosti v súvislosti s prístupom k životu a empatiou v interpersonálnych vzťahoch. Dosiaľ neabsolvoval nariadenú ambulantnú protitoxikomanickú liečbu (Okresný súd Piešťany sp. zn. 2 T 208/2009). Resocializačná prognóza je podľa hodnotenia rizika sociálneho zlyhania nepriaznivá (bez legálnej práce, bez vzdelania, závislosť – nariadená protitoxikomanická liečba, spáchanie obzvlášť závažného trestného činu). V závere riaditeľ konštatuje, že sťažovateľ preukazuje splnenie

podmienok na podmienené prepustenie a odporúča ho podmienené prepustiť. Z odpisu z registra trestov vyplýva, že sťažovateľ má šesť záznamov (prvýkrát v roku 1998, keď bol odsúdený pre majetkovú a drogovú trestnú činnosť, ako aj pre vydieranie).

Podľa názoru krajského súdu okresný súd rozviedol všetky zákonné a právne skutočnosti, na základe ktorých nebolo možné žiadosti sťažovateľa o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovieť. Aj podľa názoru krajského súdu sťažovateľ splnil formálnu podmienku na podmienené prepustenie, keďže vykonal požadovanú časť uloženého trestu. Splnil aj časť materiálnej podmienky tým, že počas výkonu trestu odňatia slobody prejavil snahu o polepšenie, čo vyplýva z hodnotenia riaditeľa, podľa ktorého sťažovateľ dosiahol desať disciplinárnych odmien, disciplinárne potrestaný nebol a ciele programu zaobchádzania plní.

Naproti tomu nebola naplnená druhá materiálna podmienka, a to tá, že vzhľadom na jeho osobu možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Je to tak preto, lebo skúsenosti z jeho predchádzajúceho spôsobu života nesvedčia v prospech prognózy, že by v prípade prepustenia na slobodu viedol riadny život. Takéto očakávanie nie je reálne, pretože sťažovateľ sa počas pobytu na slobode opakovane dopúšťal trestnej činnosti, za ktorú bol šesťkrát súdne trestaný. Trestnej činnosti sa dopustil aj počas skúšobnej doby, keď mal možnosť preukázať, že dokáže viesť riadny život, avšak túto možnosť nevyužil a počas skúšobnej doby sa dopustil obzvlášť závažného trestného činu, pre ktorý je teraz vo výkone trestu odňatia slobody. Nemožno opomenúť ani závery hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody, podľa ktorých resocializačná prognóza sťažovateľa je nepriaznivá.

K námietkam sťažovateľa treba podľa krajského súdu uviesť, že okresný súd pri skúmaní, či možno očakávať, že sťažovateľ povedie riadny život, správne poukázal na jeho trestnú minulosť a charakter trestnej činnosti, pretože z nej jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ počas skúšobnej doby napriek tomu, že mu bolo rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 T 180/2007 z 13. februára 2008 uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, toto obmedzenie nerešpektoval a bol opätovne pre drogovú trestnú činnosť ešte závažnejšieho charakteru odsúdený rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 1 T 15/2009 z 11. decembra 2009. Rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 2 T 208/2009 z 21. apríla 2010 mu bolo uložené ochranné

protitoxikomanické liečenie, ktoré dosiaľ nevykonal. Výkon trestu sťažovateľovi len zabránil v ďalšom zneužívaní návykových látok, ale nesplnil liečebný účel. Zdravotný stav sťažovateľa nie je dôvodom na to, aby bol podmiennečne prepustený, ale môže byť dôvodom na prerušenie výkonu trestu v zmysle § 412 Trestného poriadku. Charakter trestnej činnosti, pre ktorú bol právoplatne odsúdený (predaj a prechovávanie omamných a psychotropných látok), nie je spojený s fyzickou námahou, ktorá by mu bránila v páchaní trestnej činnosti v budúcnosti (vzhľadom na jeho súčasný zdravotný stav).

III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

8. Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok

vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

10. Sťažovateľ je presvedčený, že krajský súd rozhodol v jeho veci bez toho, aby dôsledne skúmal všetky okolnosti rozhodujúce pre posúdenie prognózy, či možno očakávať, že po prepustení na slobodu povedie riadny život. Rozhodol totiž podľa jeho názoru bez toho, aby posúdil jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu.

11. Podľa presvedčenia ústavného súdu sú závery krajského súdu v spojení so závermi okresného súdu dostatočné a presvedčivé. V žiadnom prípade nie sú tieto závery arbitrárne či zjavne neodôvodnené.

Aj ústavný súd je toho názoru, že napriek splneniu formálnych podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a napriek tomu, že počas doterajšieho priebehu výkonu trestu sa sťažovateľ správal akceptovateľným spôsobom, prognóza jeho ďalšieho života po prepustení na slobodu nemôže byť vzhľadom na fakty, ktoré všeobecné súdy zistili a na ktoré v odôvodnení svojich uznesení poukázali, hodnotená ako priaznivá, teda ako taká, ktorá by znamenala dostatočnú záruku, že sa už trestnej činnosti dopúšťať nebude. Práve naopak, zistené skutočnosti (najmä správanie sťažovateľa v čase skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia) svedčia o opaku.

12. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2018